

КИТОБНИНГ
ИККИНЧИ НАШРИ

А Р М О Н

[НОВЕЛЛА]

Қушлар дунёси билан шуғулланувчи ориентология фаһилдан йилга кенгайтирилган. Уни ривожлантириш ишига ўзбекистонлик олимлар ҳам қатнашса бўлмас.

Қушлар «тили»ни яхши билувчи тошкентлик ҳаваскор ориентолог Б. А. Симонов томонидан ёзилган «Ўзбекистон сайроқи қушлари» китобида ўз ифодасини топди. Ушбу тўплам Москвада ўтказилган биринчи халқаро китоб-курганма ярмаркасида қўриб баҳо олд.

Қушлар ориентологлар илтимосига биноан «Ўзбекистон» нашриёти китобни яқинда қайта босмадан чиқарди. Бу нашрга «Қушлар сўзлашадими?», «Австралия тўтилари», «Бузулдух қўриқлари» деган янги қўшмалар қўшилди.

Унинг бир неча нусхаси экспорт сифатида чет эл кутубхоналарига юборилди.

АЖОЙИБОТЛАР
ОЛАМИДА

МАШХУР совет палеонтолог Г. А. Родженковичи томонидан калтакек қўлқўриқнинг янги турини келтирилди. Уни тарихдан соҳа мутахассиси бўлган бу олим (дунё бўйича унинг атиги 20 нафар ҳамкасби бор) Тошкент яқинида узунлиги 5 метр келадиган динозавр қўлқўриқларини топди. Олиб бориладиган тадқиқотларнинг қўриқтириши, бундан 70—80 миллион йиллар муқаддам яшаган бу динозавр турини фанга ҳаёратга соловчи бўлган прохонезаврлар оиласига мансуб экан.

АФРИКА ва Жанубий Америка триплекларида, ариқ ва қўлқўриқларда яшайдиган баллиқ турларини уратиб келишди. Табиқий, қўриқчилик маҳалли ва сув манбалари қўриқлари ва баллиқлар ҳалок бўлади, лекин улар ташлаган уруғлар сақланиб қолади. Ёмғирлар фасли бошлангач, ариқ ва чуқурлар аввалгидек сувга тўлади ҳамда орадан бир неча соат, баъзан ҳатто минутлар ўтар-ўтмас лойқа остида қолган уруғлардан баллиқлар дунёга келади. Шундай баллиқ турларидан бири калликус деб аталади.

БАЪЗАН товушни ҳам қўриш мумкин экан. Англияда бир киши тепаликдан туриб ногаҳон водий бўйлаб ўзи томон шитиб билан келаётган узун ва ингичка қўлқўриқ кўзи тушади. Қўлқўриқ етиб келганида ҳалиги одам қаттиқ зарб сезади ва кучли портлов овозини эшитиши. Маълум бўлишича, уша тепаликдан бир неча мил наридаги ўқдор оқибори портлаган ва портлов тўқилган қўриқдан мисли қўриқманган даражада қўриқган хаво қўлқўриқ ташлаб келаётган экан.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41

Р. 12899.

ТОШКЕНТ. Муқимий қўчасида ишга туширилган «Феруза» кафеси.

Қ. Розиков фотоси.
(ЎЗТАГ).

БИЛАСИЗМИ?

● ТИНИШ белгиларидан вергулнинг номи қозон, қирғиз, татар, бошқир, қорқалпоқ тилларида «тир» деб, уйғур тилида эса «тир» деб аталади. Лотинча «вергула» деган сўз «шоҳча», «новда», «хизмат», «чи» деган маъноларни билдиради. Вергулнинг шакли — белгиси ҳам шундан.

ВЕРГУЛ биринчи марта XV—XVI асрларда қўлланила бошлади. Уни дастлаб венециялик шоир ва матбаачи Альд Мануций ишлатди. Бунга қадар китобларда фақат икки тиниш белгиси: нуқта ва икки нуқта қўлланилган эди, холос.

● ҚУШИҚРОҚ ўзбек тилига рус тилидан ўтган, рус грамматикасига эса тилишуос олим профессор А. А. Барсов томонидан киритилган.

● «У» ХАРФИ (хуудх шундай шакл-белги) жаҳон тиллари нинда фақатгина учта тилда: ўзбек, белорус ва дунган тилларида қўлланилади.

● НЕМИС тилидаги ҳамма отлар [атоқли, турдош оти, ундан қатъий назар] одатда бош ҳарф билан ёзилади.

● ЭСПЕРАНТО тилини 1887 йилда польшалик врач Людвиг Заменгоф жорий этган эди. Эсперанто барча миллат кишилари ўзаро сўлашувларига имкон беради.

ПОСБОНСАН

Солдатликка қақилган укажон. Ўйин қалбни тоширмоқда ҳаёжон. Ой боришун омон қайт деб бободар Оқ йўл тилаб тишлатилар нои. Катта уй тўрида қўшлай иссин, Уша нои илгиллик, онанга тансин. Тишларинг нои ноининг юзида Изларингга онанинг тасаллук. Солдатсан, солдомсан, қақувват

Форманг ҳам ўзингга бирим ярашди, Ватан тақдиринг жавабгар инсон Пинхона суқланиб қизлар қарашди, Чеғара қўриқлаб турасан мағрур. Поёнига даладар нефтдек қўрикур, Ҳар сиринг туноғи муқаддас бўлиб,

Она-Ватан меҳри дилга қўйилур. Қайиллар шовуллаб тобган маҳал, Қўшлар баҳраманд қад тутса ниҳол. Чўлдираб йироқлар талинига олға, Ватан меҳри қўшқай сехлар ҳар гал.

Сен бор учун чеғарада посбон, Гўдагин қўшганча тинч ухлар она. Сен бор учун чеғарада бу осмон Мусаффо, беҳатар ва нурга тўла. Ширин ҳаёт, ширин жон бериб отанг. Тинчлигинг, ҳурлигинг қолдирди мерос.

Ватан деб қўз юмиб кетганлар ҳаққи Ватанин ардоқла оталарга хос! Мухаббат ТУРОВОВА.

ШИФОКОР МАСЛАҲАТИ
ВИТАМИН
ЕТИШМАГАНДА...

Қиш фасли тугаб, кўплар илби кетди. Одам организмиде ўтган ёз ва кузда йиққан витаминлар тугаш арафасида. Шу сабаб организмда соғлом, тетик ҳаракатини таъминловчи витаминлар етишмай қандай қандай соғлом одам ўнда ҳолсизланиш, тез қараш, иштаха сустайиш, ва ҳаёт, ушбу бўлаётган кўп ҳолатларни сеза бошлайди. Айрим ҳолларда тери қуруқ тортиб оқариши мумкин. Шу маҳалда баъзилар турли суртмаларга рукуз қўйишади, лекин нафи тегмайди. Негар?

СССР Медицина фанлари академияси Овқатланиш институтининг витаминология бўлими мудири Н. Г. Богданов бу ҳақда шундай дейди:

— Ҳа, бундай пайтда на вазелин, ва гигиеник помада ёрдам бермайди, фақат аскорбин кислотаси қўл келади. Чунки бу белгилар В2 витамини етишмаслигидан далолат беради. Айниқса, бир хил оқит истеъмол қилувчи кишиларда гиповитаминоз (витами етишмовчилик) қўн уқрайди. Сут, гўшт, сабзавот, мева, ўсимлик ёғи ва бошқа хилма-хил маҳсулотларни истеъмол қилган одам бундай нохушлиқни сезмайди ҳам.

Мана шу даврда сабзавот, картошка, мева шарбати, олма каби маҳсулотларни кўпроқ танавул — қилишни маслаҳат берамиз. Консерваланган сабзавот ҳам фойдали, чунки уларда витаминларнинг ярми ва ундан кўпроғи сақланиб қолади. Масалан, қўз кўн қаринб 50 процент ҳудудни қайтади. Олмада эса февраль охирига келиб 20 процентини витамин сақлаиб қолади. Шундай бўлса-да, олма ошқозон учун жуда фойдалидир.

Медицина саноати витамин камчилигини қарин «Ундезит» препаратини ишлаб чиқармоқда. Унда барча керакли витаминларнинг бир суткалик нормаси мавжуд. Кексалар қўнға уч марта, ёшлар эса биттадан таблетка истеъмол қилсалар, нафи қатта бўлади.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

«ПАНАМА» ШЛЯПАСИНИНГ ТАҚДИРИ

...ПАНАМА сўзи ҳаммага маълум. Лекин унинг неча маъноси борлигини ҳамма ҳам билмас керак. Панама аввало Латин Америкасидаги мамлакатнинг номи бўлиб, территориясида Тинч ва Атлантика океанларини боғловчи канал қазилган. Иккинчи маъноси эса катта бир қўбўлмачилиқни билдиради. Панама сўзининг бу маъноси канални қўриган фирмалар ўртасидаги жанжаллардан кейин келиб чиққан.

Яқинда Мексикада чиқадиган «Хуэвес де Эскельс» газетаси Европада асриининг бошларида кенг расм бўлган «Панама» шляпаларининг тарихи ҳақида ҳам маълумот берди. 1881 йилда Панама напани қўриқчилиши ишчиларини

тропик қўёш нуридан асраш учун бош кийим билан таъминлаш зарурати туғилди. Бундай бош кийимларни Жанубий Америкадаги Эквадор республикасида сотиб олиш қўлай ва фойдали эди.

Бу бош кийимнинг «таржимаи ҳол»и Жанубий Америка жангиларидан бошланган. У ерда «Паха тоқил» деб аталган наъмага ўхшаш ўсимлик бор. Маҳаллий хилди-хил хавфли касалликлар билан оғриб қолган хавфга қарамай, узоквақт жўнгилади шу дарактин наъла борадилар. Паха тоқил»нинг ёш новдалари, наъфие барглари шляпалар туқиниш учун қимматли хом ашё ҳисобланади.

Панама тўқини кишидан катта санъат талаб қилади. Одатда уларини аёллар туқини

В. ТРАВКИН,
АПН муҳбири, Мехико.

РЕКЛАМА
ЭЪЛОНЛАР

ЛЕНИН, ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ВА МЕХНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ
В. П. ЧКАЛОВ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ВЕНТАШАСИ БАЗАСИДАГИ
182-ТОШКЕНТ ШАХАР УРТА ХАВВА-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1978—1979 ЎҚУВ-ЎҚИТИШ
ЎҚИТИШ МУТАХАССИСЛИКЛАР БУЎЯЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

автомобиллар ремонтини бўйича слесарь, дурадгор, сувоқчи, бўёвчи, гишт терувчи, слесарь-сантехник, бульдозер, кире-р, принципал грейдер машинистини.

Билим юртини 8—10 синф ҳақидаги маълумотли, ёши 15 га тулган ва ундан катта ёшдаги йигит-қизлар қабул қилинади. Ўқиш муддати — 1—3 йил.

Бошқа шахарлардан келганлар ётоқхона билан таъминланади.

Билим юртини тугатгандарга ағдлаб чиққан мутахассислиги бўйича диплом ва ўрта маълумот ҳақидаги (уш тили олувчилар учун) аттестат топишқилади.

Билим юртини тугатгандар В. П. Чкалов номи Тошкент авиация ишлаб чиқариш биразмашига ишга юборилади.

Билим юртини аёлоқлар билан таъминлаганлар олий ўқув юрларининг сиртиги ва кечки бўлимларида, техникумларга конкурсига қабул қилинадилар.

Ўқинг даврида ўқувчилар уч маҳал бепул оғнат, форма, шунингдек ишлаб чиқариш практикаси вағтида иш ҳақининг бир қисми билан таъминланадилар.

Ўқиш муддати доимий меҳнат стажига кирди.

Билим юртига кириш учун қўйидаги ҳужжатларнинг бўлиши шарт: директор номига ариза, автобиография маълумоти ҳақидаги ҳужжат, паспорт ёки туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома, ҳарбий хизматда қақилган қўзғош ёки ҳарбий билет, медицина картаси (286-форма), яшаш жойидан ва ота-онасининг иш жойидан справка, 6 та фотосурат (4х5 см. ҳақида), меҳнат дафтарчаси (ишловчилар учун).

Қабул комиссияси ҳар кўни (ишанбидан ташқари) эрталаб соат 9.00 дан 17.00 гача ишлайди.

Қўйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳар, Қўйишев район, Вағратион кўчаси 4-Уш (17, 73-автотўқиларнинг «12-турар жой шахарчаси» бекати, 22-трамвайнинг «2-Шинилий Шарқ» бекати).

11.25 — Ҳўжжати фильм, 12.15 — Рассомлар ҳақида ҳикоятлар, 12.45 — Здоронье, 13.30 — Спортлото, 13.40 — Минара узра байроқлар (бадий фильм), 15.15 — Ҳайвонот оламида, 16.15 — Фигуралли ўқинг бўйича наҳон чемпионати, 17.45 — Визинг Москва, 18.30 — Янгиликлар, 18.40 — Мультифильмлар, 19.05 — Жузеппе Верди (бадий фильм), 21.30 — «Вагт», 22.00 — Эстрада программаси, 23.35 — СССР ҳалқлари IV

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МАРКАЗИЯ ТЕЛЕВИДИЕНИНИНГ
«ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вагт, 9.35 — Гимнастика, 9.55 — АВВГейка, 10.25 — Ота-оналар, Сналар учун, 10.35 — Музикали программа,

қилиш спартакиадаида, 00.10 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНИСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар, 10.10 — Концерт, 10.50 — Бир ақтер театри, Миртемир, «Чанқолик», 11.20 — Ойналар мақбаси, 11.50 — Надежда (бадий фильм), 12.25 — М. Аганичева қўйлади, 13.50 — Қўшлук ула мақбаслари (телефильм), 14.00 — Светофор, 16.00 — Доре-ми-фа-соль, 16.30 — Ватанпарвар, 16.00 — Ораста нийнайлди, 19.15 — Ахборот, 19.30 — Деҳқон ва замон, 20.30 — Ахборот, 20.30 — Х. Мавлонова қўйлади, 21.30 — «Вагт» (Москва), 22.00 — Дала ҳўли (бадий фильм), 23.35 — Сув туғиница СССР чемпионати, «Меҳнат» (Т) — МДУ — (М.).

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНИСИ ПРОГРАММАСИ

16.30 — Душанба кўрсетуварлари.

ТЕАТР

НАВОИИ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА—11-ЎШ да Сўғд элининг қолмони, 12-ЎШ да Этик кийган мушун (12.00), Корсар (19.00).

ХАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—11-ЎШ да Фаридлар, 12-ЎШ да Келилар қўзғолони (12.00), Қиёмат қарз (19.00).

МУҚИМИИ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА—11-ЎШ да Умарлар, 12-ЎШ да Олифат, 13-ЎШ да Хонума хоним.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЕШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА—11-ЎШ да Бадраслава ёҳуд Эзоп, 12-ЎШ да Ишқ қўрбоналари (12.00).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА—Янги Москва цирки артисти.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА—Янги Москва цирки артисти.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА—Янги Москва цирки артисти.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА—Янги Москва цирки артисти.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА—Янги Москва цирки артисти.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА—Янги Москва цирки артисти.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА—Янги Москва цирки артисти.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА—Янги Москва цирки артисти.